

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА
МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 17 (60)

Заснований в 1996 році

Рівне – 2017

ББК 74.20

О - 59

УДК 37

Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: зб. наук. пр.:наук. зап. Рівнен. держ. гуман. ун-ту. Вип. 17 (60) / Рівнен. держ. гуман. ун-т; [редкол.: В.В.Вербець, М.С.Янцур, І.Д.Бех та ін.]. — Рівне: РДГУ, 2017. — 332 с.

Збірник наукових праць містить статті з проблем гуманітарної парадигми сучасної освіти, дидактики новітньої школи, соціалізації та ресоціалізації в освітньому просторі, компетентнісної підготовки педагога та використання інноваційних освітніх технологій у дошкільній, загальноосвітній, професійній і вищій освіті.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних працівників, вихователів, вчителів, викладачів та студентів вищих, професійно-технічних, загальноосвітніх і дошкільних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Безкоровайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Войтович Ігор Станіславович – доктор педагогічних наук, професор (Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова);

Грицай Наталія Богданівна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член Академії наук вищої школи України (Рівненський державний гуманітарний університет);

Пелех Людмила Романівна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Пелех Юрій Володимирович - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Потапчук Тетяна Володимирівна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романишина Наталія Васиївна - доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Руденко Володимир Миколайович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Сверлюк Ярослав Васильович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 29.06.2017 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додатки до постанови ВАК України від 11.10.2000 р. № 1 – 03/8 і від 30.03.2011 р. № 1 – 05/3).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39, Рівненський державний гуманітарний університет.

8. Огнев'юк В.О. На шляху до становлення нового наукового напрямку «освітологія» / В.О. Огнев'юк // Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р.; за заг. ред. В.О. Огнев'юка. – К.; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с. – С. 7.
9. Харчук Т.В. Розвиток людського капіталу в організації системи вищої освіти: дис. канд. екон. наук. 08.06.01 / Т.В. Харчук. – К., 2005. – С.184. – С. 3.

REFERENCES

1. Andrushchenko V.P. Naukove proektuvannya innovatsiynykh ta al'ternatyvnykh system vyshchoyi osvity: materialy Vseukrayins'koyi naukovo-praktychnoyi konf. 11-12 travnya 2000 r. / red. V.P. Andrushchenko [ta in.]; Instytut vyshchoyi osvity APN Ukrayiny, Ternopil's'ka akademiya narodnoho hospodarstva. – T.: Ekonomichna dumka, 2000. – 224 s.
2. Boyko A. Konkurentospromozhnist' osvity yak pokaznyk yiyi efektyvnosti ta yakosti / Anzhela Boyko // Vyshcha osvita Ukrayiny. – 2008. – № 3. – S. 16-21.
3. Volynets' K.I. Innovatsiynyyu potentsial vyshchoho navchal'noho zakladu yak neobkhidna umova pidgotovky pedahoha do innovatsiynoyi diyal'nosti / K.I. Volynets' // Naukovyy visnyk Natsional'noho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannya Ukrayiny. Seriya «Pedahohika, psykholohiya, filosofiya»; redkol. S.M. Nikolayenko (vidp. red.) ta in.. – K.: Milenium, 2016. – Vyp. 239. – 348s. – S. 42-49.
4. Havrysh I.V. Teoretyko-metodolohichni osnovy formuvannya hotovnosti maybutnikh uchyteliv do innovatsiynoyi profesiynoyi diyal'nosti: dys. doktora ped. nauk: 13.00.04 / Iryna Volodymyrivna Havrysh. – K., 2006. – 579 s.
5. Hrynkuh L.S. Chelovecheskyu potentsyal y problemy razvytyya / L.S. Hrynkuh, B.E. Fyshman // Razvytye chelovecheskoho potentsyala systemy vussheho obrazovanyya: problemu y puty reshenyya: sbornyk dokladov tret'ey mezhdunarodnoy nauchno-praktycheskoy konferentsyy. Byrobydzhan, noyabr', 2011h.; pod obshch. red. B.E. Fyshmana. – Byrobydzhan: Yzd-vo FHBOU VPO DVHS-NA – 171 s. – S.4-9.
6. Huzenko H.M. Lyuds'kyu potentsial: sutnist' ta priorytetni napryamky rozvytku v Ukrayini / H.M. Huzenko [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: journals.hnpu.edu.ua/ojs/econom/article/view/579/580. – Nazva z ekrany.
7. Kremen' V.H. Strukturna modernizatsiya osvity v konteksti tsyvilizatsiynykh zmin / V.H. Kremen' // Pedahohika i psykholohiya. – 2011. – № 2. – S.5-13.
8. Ohnev'yuk V.O. Na shlyakhu do stanovlennya novoho naukovoho napryamu «osvitolohiya» / V.O. Ohnev'yuk // Osvitolohiya – naukovyy napryam intehrovanoho piznannya osvity: mater. Vseukr. nauk.-prakt. konf., 15 hrud. 2010 r.; za zah. red. V.O. Ohnev'yuka. – K.; Kyiv. un-t im. B. Hrinchenka, 2010. – 192 s. – S. 7.
9. Kharchuk T.V. Rozvytok lyuds'koho kapitalu v orhanizatsiyi systemy vyshchoyi osvity / dys..kand ekon. nauk. 08.06.01 / T.V. Kharchuk. – K. 2005. – 192 s. – S. 3.

K.I. ВОЛЫНЕЦ. ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ КАК ФАКТОР ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ВЫСШЕГО УЧЕНОГО ЗАВЕДЕНИЯ

В статье рассматриваются особенности человеческого капитала высшего учебного заведения и основные составляющие его содержания. Раскрывается его сущность как особая разновидность капитала, что характеризуется совокупностью творческих способностей, личных качеств, психологических свойств человека и т.п., который накапливается за счет инвестиций и может использоваться для получения прибыли. Приводится доказательство конгруэнтности понятий «человеческий капитал» и «интеллектуальный потенциал» для высшего учебного заведения и обосновывается его важная роль в инновационном развитии ВУЗа.

Ключевые слова: человеческий потенциал, человеческий капитал, интеллектуальный потенциал, инновационное развитие, образование, человеческие ресурсы.

K.I. VOLYNETS. HUMAN CAPITAL AS A FACTOR OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE UNIVERSITY

The article is devoted to the peculiarities of human capital of higher education institution and the main components of its content. The essence of the concept is distinguished as a special kind of capital, that characterized by a combination of creative skills, personal characteristics and psychological characteristics of human so that accumulated through investment and can be used for profit. The author proves the congruence of concepts of "human capital" and "intellectual capacity" and justifies its impotency of the innovation of high school.

Key words: human capital, human capital, intellectual potential, innovative development, education, human resources.

Рекомендовано до друку.

Д-р. пед. наук, проф. С.Г. Карпенчук.

Одержано редакцією 12.05.2017 р.

УДК: [378: 323 - 058. 3]: 001

О.В. ОКСЕНЮК

НАУКОВИЙ ПАРК У СИСТЕМІ ОСВІТОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

У статті представлено спробу аналізу стимулюючої функції наукового парку у формуванні освітологічної компетентності фахівців через створення та підтримку інноваційного наукового середовища у ВНЗ. Розкрито понятійну систему тлумачень наукового і технологічного парку; описано історію розвитку наукових парків у світовій та вітчизняній практиці. Означено перспективи продуктивної реалізації наукового парку для ВНЗ.

Ключові слова: освітологічна компетентність, професіоналізація освіти, науковий парк, технологічний парк, науково-пошукова діяльність.

© О.В. Оксенюк, 2017

Освітні реалії сучасної України вирізняють багатовекторні напрями реформування в масштабі новітніх суспільних трансформацій. Освіта як соціальний інститут відповідає за дієву підготовку контингенту тих, хто навчається, до повноцінного функціонування в суспільстві. Завдяки освіті поширюється провідна ідеологія, складається система суспільних відносин та забезпечується соціальна (національна) ідентичність і неперервність поколінь.

Зважаючи на останні дослідження соціальних функцій освіти, можна виокремити як базову функцію професіоналізації – підготовку кваліфікованих кадрів для галузей суспільного життя, що гарантує професійну спрямованість практично всіх ланок системи освіти [5, 121]. Тому змістове навантаження курсів дисциплін циклів традиційної підготовки спеціалістів окремої галузі намагаються розробити із врахуванням глобальних проблем сучасності, тобто навчання зацентровується не на засвоєнні й перевірці рівня засвоєних ЗУН, а на розвитку самостійної пошукової наукової діяльності. Таким чином, безперервність освіти як провідний принцип реформування системи освіти сприяє повноцінній професіоналізації вищої школи зокрема.

На початку нового тисячоліття інтегроване дослідження знань про сферу освіти отримало в українському варіанті назву “освітологія” (за авторством В. Огнев’юка). Освітологія як синергетична (відкрита) система вивчає не стільки чинники стабілізації, скільки механізми розвитку освітніх структур [5, 147-148]. Тобто вся структурно-функціональна, історично-прогностична і предметна множина освітніх смислів є сферою дослідження освітології. Відповідно, враховуючи, що XXI ст. проголошено століттям економіки знань чи суспільством знань [5, 81], можемо стверджувати, що для спеціаліста гуманітарної галузі професійно обов’язковим компонентом підготовки є освітологічна компетентність – розуміння особистої освіченості та суспільного значення безперервності освіти як елементарної основи сталого людського розвитку (процесу позитивних інноваційних змін, узгоджених зі збереженням ресурсів довкілля).

Мета дослідження – розкрити стимулюючу функцію наукового парку у формуванні освітологічної компетентності фахівців через створення та підтримку інноваційного наукового середовища у ВНЗ.

Сучасна академічна реальність далека від наближеного до оптимального стану сталого розвитку, хоча згідно із “Законом про вищу освіту” від 2014 р., пропонується і підтримується реформування освіти через систематичні перспективні зміни у практичній реалізації науково обґрунтованих нормативів матеріально-технічного та фінансового забезпечення, а також нормативів державного замовлення фахівців, самостійного розпорядження ВНЗ власними доходами. Тобто суспільство знань вимагає чіткого економічного розрахунку їх окупності – співвідношення вкладу в отримання і засвоєння знань до зумовленого ними економічного ефекту (у нашому випадку – сформованої освітологічної компетентності як розуміння необхідності постійного поповнення багажу знань, власної професійної відповідності і відповідальності). У свою чергу, сприяють модернізації вищої школи академічна мобільність викладачів і студентів, нострифікація дипломів закордонних вузів у вітчизняному кваліфікаційному полі й навпаки, збалансованість потреб суспільства та ринку праці, економічна автономність ВНЗ. Сміслова і практична проекція знань як інтелектуального капіталу, вище зазначені напрями реформування освіти піднімають проблему створення й діяльності наукових парків як ефективного інструменту науково-технічної діяльності та економічного розвитку вищої школи загалом [1, 168].

Установлено, що професіоналізація освіти потребує розвитку самостійної наукової пошукової діяльності студентів, яка слугує базовою складовою формування освітологічної компетентності майбутніх та діючих фахівців. У свою чергу, наукові парки покликані стимулювати й інтенсифікувати механізм означеної діяльності, зацікавити студентство у власному професійному вдосконаленні.

Під “науковим парком” сьогодні розуміють організацію, націлену на підвищення ефективності діяльності своїх партнерів і супутніх установ через впровадження інновацій та підвищення їх конкурентоздатності на основі знань. Тобто науковий парк спрямовує і розподіляє потік знань між ВНЗ, науково-дослідними лабораторіями й інститутами, виробничими підприємствами і ринком праці. Також науковим парком називають організацію, що спеціалізується на продажі/оренді землі науково-дослідним установам і допомагає встановити тісні зв’язки з університетом чи великим дослідним інститутом (забезпечує ринок збуту продукції зазначених установ). Відтак, діяльність наукового парку є варіантом конструктивного співробітництва ВНЗ України з науковими й бізнес-структурами, підприємствами-роботодавцями, ВНЗ зарубіжного простору, що дозволяє сформувати інноваційне наукове середовище у вищій школі та забезпечити їй автономне самофінансування завдяки розробці та збуту інноваційних розробок. Водночас впровадження наукових досягнень у виробничу сферу забезпечує досвідченіших студентів, які володіють продуктивним рівнем науково-пошукової діяльності, стабільним місцем роботи з гідною оплатою праці.

Однак, дослідниками констатовано, що викладацько-студентський склад українських ВНЗ недостатньо залучений до розробки й реалізації проектів наукового парку, та й науковий парк у сучасних українських реаліях найчастіше представлений одним університетом із підпорядкованими йому структурами (коледжами, професійно-технічними ліцеями). Тоді як світові глобалізаційні тенденції вимагають виходу знань за межі університету з метою налагодження інтеграції України з міжнародним освітнім й економічним простором.

У Законі України “Про наукові парки” зі змінами від 2009 р. зазначено, що науковий парк – це юридична особа, що створюється з ініціативи вищого навчального закладу та/або наукової установи шляхом об’єднання внесків засновників для організації, координації, контролю процесу розроблення і виконання проектів наукового парку [2]. Тобто ВНЗ має бути ініціатором створення наукового парку.

На 2011 р. в Україні існував лише один науковий парк – “Київська політехніка” на базі Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”, що був створений як загальнодержавний пілотний проект у рамках Закону України “Про Науковий парк “Київська політехніка” (від 2007 р.), пріоритетними напрямами розвитку якого стали енергетика сталого розвитку; розвиток інноваційних складових інформаційного

суспільства; комплексний аналіз і планування розвитку систем життєзабезпечення великих міст і регіонів України; біотехнічні системи і технології; системи спеціального та подвійного призначення. За п'ять років існування цей науковий парк збагатився понад 30 підприємствами і компаніями-партнерами, за участю яких виконувалося майже 40 інноваційних проектів і науково-технічних робіт. За перші 3 роки функціонування наукового парку в інноваційному середовищі було виконано робіт на суму понад 20 млн грн. (із позабюджетних коштів). Серед замовників – ТЕЦ №6 “Київенерго”, ВАТ “Мотор-Січ”, НАК “Нафтогаз України” та ін. [6, 354]. Також науковий парк “Київська політехніка”, співпрацюючи з Міністерством оборони України, розпочав виробництво безпілотних літальних апаратів різного класу, цифрових тепловізійних приладів нічного бачення. Цікаво, що не менше 30% обсягу навчального навантаження магістрантів Київської політехніки від 2007 р. становить наукова робота.

Перші роки функціонування наукового парку “Київська політехніка” засвідчили, що більша частина проблем у розвитку інноваційної науково-дослідної системи має економічний характер (до сьогодні риторичними залишаються питання державних інвестицій, доступного кредитування, забезпечення постійним житлом молодих дослідників). Якщо розглядати науковий парк як інтегративну форму функціонування науки та виробництва, то слід його трактувати як територіальний науково-виробничий комплекс, що переносить проблеми фінансування проекту з державного масштабу в конкретно-регіональний. А це зміщує нюанси фінансової підтримки до регіонального бюджету.

Відтак, науковий парк за своєю суттю є технологічним парком, оскільки продукує нові технології. Міжнародна асоціація наукових і технологічних парків (IASP, 1984 р.) запропонувала визначення, за яким технологічний парк – це організація, керована фахівцями, головною метою яких є збільшення добробуту місцевого співтовариства за допомогою підтримки інноваційної культури, а також конкурентоспроможності інноваційного бізнесу і наукових організацій. Технопарк стимулює й управляє потоками знань та технологій між університетами, науково-дослідними інститутами, компаніями і ринками. Він спрощує створення і зростання інноваційних компаній за допомогою процесів виведення нових компаній з існуючих [4]. Означена асоціація підкреслює еквівалентність понять “технологічний парк” “технологічний ареал”, “дослідний парк” і “науковий парк”. У Великобританії найчастіше використовують термін “науковий парк”, у США – “дослідний парк”, в Україні ж найпоширеніша мережа – це “технологічний парк”. За Законом України “Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків” від 2012 р. було створено 16 технопарків таких типів: по одному науковому парку й агропарку, по два екологічних та інформаційних парки та десять технопарків [3].

Історично наукові парки як явище з'явилися в 60-х рр. ХХ ст. у США, на сьогодні існує три моделі наукових парків [6, с. 357-359], зокрема, американська – у США й Англії, – це дослідно-технічні центри, що здаються університетом в оренду компаніям, які інтенсивно розробляють наукомісткий сектор промислового виробництва (наприклад, Стенфордський науковий парк, що з 1951 р. до 1980-х рр. був заповнений геологічними службами, аерокосмічними компаніями тощо). Але така модель реалізації наукового парку є довготривалою (до 30 років), щоб розбудувати інфраструктуру наукового парку, заповнити орендовані приміщення й землі, налагодити виробництво. У реаліях української економіки така модель для ВНЗ мало прийнятна. Хоча в сучасних США успішно реалізовані проекти 180 наукових парків за типом “паркленд” і “парк у центрі міста”, площею від 60 до 2600 га. У цілому, сфера повноважень цих парків – це надання технічної допомоги, ліцензій та субсидій на підготовку науково-технічних розробок, підготовку кадрів, що пришвидшує практичне використання технічних новацій у масовому виробництві.

Японська модель функціонування наукового парку спрямована на будівництво нових міст-технополісів, у яких зосереджено наукові дослідження й наукомістке промислове виробництво. Тобто це баланс підприємств, університетів і дослідних інститутів із комфортними житловими зонами для персоналу. Наприклад, технополіс Цукуба за 30 років існування нараховував із населення 12 тисяч осіб, яке працювало у 50 дослідних інститутах і 2 університетах, 30 державних дослідних лабораторіях (зі 100 існуючих у Японії). Крім того, діяльність цього технополісу більшою мірою спрямована не на промислову реалізацію практичних технічних розробок, скільки на лонгтюдні, комплексні фундаментальні дослідження. Фінансуються такі наукові парки за рахунок місцевого оподаткування та внесків транснаціональних корпорацій, тобто у такому полісі створюється високоінтелектуальне середовище, яке продукує досить несподівані винаходи. На жаль, для українського науково-освітнього простору японська модель побудови наукового парку лишається недосяжною, але стимулюючою.

Змішана модель наукового парку поширена у Франції та ФРН, хоча спершу вона починала з американського варіанту (один засновник, який здає в оренду техніку й землю), та розвинулася до втілення системи дочірніх середніх та малих компаній, що користуються колективними послугами.

Отже, можемо стверджувати, що наукові парки більшою мірою життєздатні як явище регіональне, адаптоване до місцевих фінансів та законодавства, ресурсів і умов. Тобто модель наукового парку адаптується до місцевого соціально-економічного розвитку ринку, потреб та залежна від капіталовкладень центральної, регіональної, місцевої влади. Звичайно, у державах зі стабільним економічним розвитком фінансування наукових парків здійснюється за державної підтримки через бюджетні кошти (до 70% і більше), державні кредити та інвестиції бізнес-структур. Водночас українські наукові парки мають розраховувати на самофінансування, тоді як держава надає окремі економічні пільги.

Таким чином, наукові парки сприяють розвитку наукомістких галузей економіки, появі конкурентоспроможної інноваційної продукції та збільшенню її експорту, покращенню технічної бази науково-дослідної діяльності ВНЗ та є дієвим стимулюванням для підготовки кваліфікованих місцевих кадрів. Трансфер знань і технологій, розвиток підприємництва як зовнішня функція системи “науковий парк” забезпечить осілість вітчизняного ресурсу молодих дослідників. Відповідно, наукові парки є засобом і результатом формування освітологічної компетентності, реформування вищої школи. Науково-пошукова діяльність майбутніх фахівців,

стимульована прикладом діючого наукового, технологічного парку наблизитиме українські реалії до суспільства знань і професіоналів. Тому очікуючи на державну програму створення та підтримки наукових парків, слід би було розпочати з регіонального масштабу, апробовуючи інтегровану науково-дослідну роботу ВНЗ та підприємств у межах конкретного регіону та місцевого інвестування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонюк Т. Основні фактори стримування інтеграційних процесів у сфері вищої освіти України / Т. Антонюк // Українознавчий альманах. – Вип.17. – КНУ ім. Тараса Шевченка. – 2014. – С. 165-168.
2. Закон України “Про наукові парки” від 25.06.2009 року №1563-VI [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-17. – Назва з екрану.
3. Закон України “Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків” від 16.10.2012 №5460-VI [Електронний ресурс] // Відомості ВРУ. – Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5460-17. – Назва з екрану.
4. Кирильчук В. Не інноваційна Україна [Електронний ресурс] / В. Кирильчук. – Режим доступу: 3222.ua/article/ne_nnovatsyna_ukrana.htm. – Назва з екрану.
5. Освітологія: витоки наукового напрямку: монографія / за ред. В. Огнев’юка. – К.: ВП “Едельвейс”, 2012. – 336 с.
6. Чудаєва І. Наукові парки: суть, функції та перспективи створення / І. Чудаєва // Науковий вісник НЛТУ України: збірник науково-технічних праць. – 2011. – Вип. 21. – С. 353-361.

REFERENCES

1. Antonyuk T. Osnovni faktory strymuvannya intehratsiynykh protsesiv u sferi vyshchoyi osvity Ukrayiny / T. Antonyuk // Ukrayinoznavchyy al'manakh. – Vyp. 17. – KNU im. Tarasa Shevchenka. – 2014. – S. 165-168.
2. Zakon Ukrayiny “Pro naukovi parky” vid 25.06.2009 roku #1563-VI [Elektronnyy resurs] // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. – Rezhym dostupu: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-VI. – Nazva z ekranu.
3. Zakon Ukrayiny “Pro spetsial'nyy rezhym innovatsiynoyi diyal'nosti tekhnolohichnykh parkiv” vid 16.10.2012 #5460-VI [Elektronnyy resurs] // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. – Rezhym dostupu: zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5460-17. – Nazva z ekranu.
4. Kyryl'chuk V. Ne innovatsiyna Ukrayina [Elektronnyy resurs] / V. Kyryl'chuk. – Rezhym dostupu: 3222.ua/article/ne_nnovatsyna_ukrana.htm. – Nazva z ekranu.
5. Osvitohiya: vytyky naukovoho napryamu: monohrafiya / za red. V. Ohnev"yuka. – K.: VP “Edel'veys”, 2012. – 336 s.
6. Chudayeva I. Naukovi parky: sut', funktsiyi ta perspektyvy stvorenniya / I. Chudayeva // Naukovyy visnyk NLTU Ukrayiny: zbirnyk naukovo-tekhnichnykh prats'. – 2011. – Vyp. 21. – S. 353-361.

О.В. ОКСЕНЮК. НАУЧНЫЙ ПАРК В СИСТЕМЕ ЭДУКОЛОГИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ

В статье представлена попытка анализа стимулирующей функции научного парка в формировании эдукологической компетентности специалистов через создание и поддержку инновационной научной среды в ВУЗе. Раскрыта смысловая система толкований научного и технологического парка; описана история развития научных парков в мировой и отечественной практике. Отмечены перспективы производительной реализации научного парка для ВУЗа.

Ключевые слова: эдукологическая компетентность, профессионализация образования, научный парк, технологический парк, научно-поисковая деятельность.

O.V. OKSENYUK. SCIENTIFIC PARK OF EDUCATIONAL AND LOGICAL SYSTEM OF TRAINING

The article presents an attempt to analyze the function of stimulating scientific park in shaping of educational and logical competence of specialists through the creation and support of innovative scientific environment at universities. Reveals the conceptual system of interpretations of scientific and technological park; describes the history of scientific parks development in the world and domestic practice. Author determined the prospects for productive implementation of scientific park in high schools.

Key words: educational and logical competence, professionalization of education, scientific park, technological park, scientific and research activity.

Рекомендовано до друку.

Д-р. пед. наук, проф. Л.Р. Пелех.

Одержано редакцією 03.05.2017 р.

УДК: 378.091

Т.О. МІЩЕНКО, Н.В. СТАДНІК

СТУДЕНТОЦЕНТРИЧНЕ НАВЧАННЯ ЯК ВЕКТОР РОЗВИТКУ ГУМАНІТАРНОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ

У статті акцентовано увагу на потребах зміни традиційної парадигми навчання для студентів «цифрового покоління». Розкрито теоретичні основи студентоцентричного навчання (СЦН) у вітчизняному та європейському освітньому просторі. Вказано цілі, задачі, інструменти для визначення прогресу упровадження студентоцентричної моделі освіти в Україні та стандарти і рекомендації СЦН щодо забезпечення якості у ЄПВО.

Ключові слова: компетентнісний підхід; студентоцентричне навчання; проект Тьюнінг; принципи організації СЦН; стандарти і рекомендації СЦН; цілі, завдання, інструменти упровадження моделі СЦН.

© Т.О. Міщенко, Н.В. Стаднік, 2017

ЗМІСТ

Павелків Р.В. Проблема розуміння та утвердження цінності особистості сучасним педагогом.	3
Малафійк І.В. Суб'єктність як якість сучасної освіти.	6
Руденко В.М. Зміст вищої освіти як предмет педагогічного проектування в контексті культури.	11
Беленька Г.В. Формування фахової компетентності майбутніх педагогів під час навчання в університеті.	15
Лінник О.О. Закономірності та принципи педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу в умовах вищого навчального закладу.	19
Пелех Ю.В., Непеляк М.С. Глобалізаційний вимір сучасного вищого навчального закладу: інноваційний погляд.	22
Волинець К.І. Людський капітал як фактор інноваційного розвитку вищого навчального закладу.	25
Оксенюк О.В. Науковий парк у системі освітологічної підготовки фахівців.	29
Мищенко Т.О., Стадник Н.В. Студентоцентричне навчання як вектор розвитку гуманітарної парадигми освіти.	32
Петрук Л.П. Теоретико-методичні основи організації самостійної роботи студентів в умовах реформування вищої освіти в Україні.	37
Сяська І.О. Впровадження системи екологічної освіти у вищих педагогічних навчальних закладах на засадах сталого розвитку.	40
Гнедко Н.М. Технології віртуальної та доповненої реальності в освітньому середовищі вищого навчального закладу.	44
Булгаков В.П. Теоретико-методологічні засади педагогічної творчості та майстерності в умовах інформаційного суспільства.	48
Серковска-Монка Ядвіга Що нейронаука може внести до дидактики?.	51
Карпенчук С.Г. А якщо звернутися до «Пампедії»	55
Белова С.А. Педагогіка співробітництва у практиці експериментальних Бременських шкіл 20-х рр. XX ст.	60
Галатюк М.Ю. Цикл навчального пізнання – основа моделювання навчально-пізнавальної діяльності учнів з природничих предметів.	64
Останчук М.В. Методика теоретичного вивчення теми з фізики «Світловий потік і фотометричні величини» в класах природничо-математичного профілю.	67
Мороз Л.В., Трофімчук В.М., Василькевич С.С. Використання методу портфоліо в практиці навчання іноземної мови.	71
Шевчук О.А. Формування валеологічного світогляду старшокласників загальноосвітнього навчального закладу щодо усвідомлення сутності дорослого життя.	75
Плисюк О.Р. Методичні аспекти диференційованого навчання математики в старшій школі з врахуванням різниці в темпі засвоєння знань під час самостійної роботи учнів.	77
Галатюк Т.Ю. Формування методологічної культури старшокласників на основі діяльнісного підходу до вивчення природничих предметів.	82
Совгар О.М. Захист українського шкільництва в діяльності культурно-освітніх товариств Галичини кінця XIX – початку XX століття.	86
Дубич К.В., Данилюк К.В. Соціальний педагог в організації інклюзивного навчального процесу дітей з обмеженими фізичними можливостями.	89
Ставожинська-Гжондел Марія Багатокультурний діалог в контексті дитячої міграції як виклик сучасній школі.	92
Нечипорук Л.І. Проблема ресоціалізації дітей із сімей вимушених переселенців.	96
Лукашевич Роланд Педагогічні й етичні аспекти дослідження безпритульних методом спостереження з неявною участю.	99
Павелків В.Р. Формування деструктивної поведінки підлітків як наслідок десоціалізації.	103
Бриндіков Ю.Л. Реабілітація як сфера професійної діяльності майбутніх фахівців соціальної сфери.	106
Слозанська Г.І. Підготовка майбутніх соціальних працівників до застосування «casework» як методу соціальної роботи в територіальній громаді.	111
Левчук І.Б. Рефлексійний вплив соціально-психологічного театру в профілактично-корекційній роботі соціального педагога.	114
Лехолетова М.М. Формування здоров'язберігальної компетентності майбутніх соціальних педагогів у навчально-дослідницькій діяльності.	118
Косарєва О.І. Діагностика рівня розвитку соціальної компетентності як комплексної характеристики особистості майбутнього педагога.	122
Марчук Г.В. Дошкільний навчальний заклад як центр формування соціального досвіду старших дошкільників.	125
Найда Р.Г. Педагогічне проектування становлення самооцінки дошкільника в умовах освітнього середовища дошкільного закладу.	129
Конончук Д.І. Соціально-педагогічна підтримка у формуванні безпечної поведінки підлітків у оздоровчих таборах.	132
Катеринюк В.І. АРТ-терапевтичні вправи та техніки у контексті попередження девіацій у дітей та підлітків. ...	136
Кононко О.Л. Готовність майбутнього педагога до формування у дошкільників цілісної наукової картини світу.	139

Мирончук Н.М. Моделювання ситуацій самоорганізації у контекстній підготовці майбутніх викладачів вищої школи.	145
Дзюбишина Н.Б. Компетентнісний підхід у процесі підготовки майбутніх хореографів.	149
Волинець Ю.О. Стаднік Н.В. Формування професійно-дослідницької компетентності майбутніх педагогів дошкільної освіти.	153
Маліновська Н.В. Підготовка майбутніх вихователів до формування мовленнєвої компетенції у дітей дошкільного віку.	157
Романенко Л.В., Романенко К.А. Підготовка майбутнього вчителя до формування алгоритмічної компетентності молодших школярів як наукова проблема.	160
Косарева Г.М. Діагностика сформованості когнітивного компонента толерантного ставлення до дітей з особливими потребами у майбутніх вихователів.	163
Козачук М.В. Формування професійної компетентності логопеда в умовах інклюзивної освіти.	167
Калаур С.М. Використання проблемних ситуацій та завдань під час формування у майбутніх фахівців соціальної сфери готовності до розв'язування професійних конфліктів.	171
Коваленко О.В. Управлінські ситуації як засіб підготовки організаторів дошкільної освіти до професійної діяльності.	175
Грицай Н.Б. Дидактика біології як базова дисципліна у методичній підготовці майбутніх учителів біології: європейський та український контекст.	180
Чувасова Н.О. Проблемно-креативні ситуації в структуруванні змісту природничих дисциплін як засіб розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів хімії та біології.	184
Хміль Н.А. Зміст і структура професійної готовності майбутніх учителів до використання хмарних технологій у навчально-виховному процесі.	189
Павлюк Н.П. Ділове спілкування як основа комунікативної культури студентів, викладачів у вищих навчальних закладах.	193
Джеджер К.В. Дефініції «Ділове спілкування», «Професійне спілкування», «Професійне ділове спілкування» у термінологічному тезаурусі стосовно комунікативної підготовки студентів.	197
Степанова О.І. Компетентісно-орієнтований підхід при викладанні культури мовлення майбутнім вихователям дошкільних навчальних закладів у контексті гуманізації освітнього процесу вищів.	201
Козлюк О.А. Стан підготовки майбутніх вихователів до формування гуманістичної спрямованості спілкування дошкільників.	205
Падалка О.І. Когнітивний компонент у структурі пріоритетних педагогічних цінностей майбутніх вихователів.	208
Федорова Н.В. Формування гуманістичної педагогічної позиції майбутніх логопедів у процесі професійної підготовки.	211
Янцур М.С. Гуманістичний аспект професіологічної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій.	215
Галатюк Ю.М. Формування готовності майбутніх учителів фізики до проектування та організації творчої навчально-пізнавальної діяльності.	222
Горонаха Н.М. Організація педагогічної практики студентів спеціальності «Дошкільна освіта»: компетентнісний аспект.	225
Мельничук О.В. Педагогічні здібності викладача вищого навчального закладу.	230
Павелків К.М. Професійна компетентність майбутнього вчителя іноземної мови: сутність, зміст, структура.	232
Мосейчук Ю.Ю. Психолого-педагогічні підходи до педагогічного проектування професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з високим рівнем культури здоров'я.	236
Ващенко О.М. Методологічні засади підготовки майбутнього вчителя до використання здоров'язбережувальних освітніх технологій в навчально-виховному процесі початкової школи.	240
Мондич О.В. Методика формування предметної компетентності майбутніх учителів початкових класів з анатомії та фізіології людини.	244
Конончук О.А. Компетентнісна складова у професійній підготовці фахівців дошкільної освіти як умова попередження агресивної поведінки дошкільників.	247
Руденко Н.М. Формування конфліктологічної культури студентів на заняттях спецкурсу «Конфлікти в дитячому віці».	252
Володько Т.К. Формування творчого потенціалу майбутнього вчителя початкової школи засобами виставкової діяльності.	255
Тюска В.Б. Самореалізація майбутнього педагога – організатора дозвілля у клубній діяльності.	258
Ваколюк А.М., Дутчак В.В. Вплив фізичної культури на формування всебічно розвинутої особистості.	262
Юрчук О.І. Педагогічні умови підготовки студентів до здійснення рухового режиму в дошкільних навчальних закладах.	265
Войтович О.В. Сутність емоційної саморегуляції вихователя дошкільного закладу.	269
Осипчук О.П. Педагогічні умови формування моральної поведінки у молодших школярів.	272
Дуброва А.С. Тенденції професійної підготовки вчителя іноземної мови в контексті європейських вимог.	275
Станіславчук Н.І. Формування етичної компетентності студентів у вищій школі.	278
Луцик Г.О. Готовність майбутніх психологів до роботи з підлітками, схильними до девіантної поведінки як теоретична проблема.	280

Горохівська Т.М. Структура професійно-педагогічної компетентності викладача: теоретичний аналіз.	284
Воронцова І.В. MIND MAP як засіб підвищення ефективності графічної підготовки студентів технічних коледжів.	288
Сушенцева Л.Л. Інтегровані предметні навчальні комплекси як основа формування професійної мобільності педагога професійного навчання машинобудівного профілю.	291
Давидович В.О., Томаш В.В. Сучасні підходи в організації групової та індивідуальної навчальної діяльності учнів професійно-технічних навчальних закладів на заняттях з машинобудівельних дисциплін.	296
Дичківська І.М. Теоретичне обґрунтування змісту рефлексивного компонента готовності до інноваційної діяльності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.	300
Яницур Л.А. Інноваційно-пошукова робота педагога з методики образотворчої діяльності на різних етапах раннього і дошкільного дитинства.	303
Вертугіна В.М., Пугач А.Ю. Формування просторових уявлень у дітей п'ятого року життя (на матеріалі об'єктів екологічної стежини).	306
Глінчук Ю.О. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до запобігання учнівського травматизму.	309
Павлюк Т.О. Використання елементів народної математики в навчально-виховному процесі дошкільних навчальних закладів.	313
Семеняко Ю.Б. Емпіричне дослідження виховання культури споживання медіа-продукції у дітей старшого дошкільного віку в сім'ї.	316
Романюк А.А. Реалізація вчителями початкових класів принципу наочності в освітньому процесі початкової школи.	320
Артемова Ю.І. Методичні основи навчання перифразуванню як засобу розвитку комунікативної компетенції учнів.	323
Відомості про авторів.	327